Ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA
YmV@eduskunta.fi

Asia: Valtioneuvoston U-kirjelmä U 52/2021 vp; komission ehdotus asetukseksi hiilidioksidipäästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille ja uusille kevyille hyötyajoneuvoille koskevan asetuksen (EU) 2019/631 muuttamisesta vastaamaan unionin nostettua ilmastokunnianhimoa (henkilö- ja pakettiautojen CO2-raja-arvojen kiristäminen ja uuden raja-arvon asettaminen vuodelle 2035)

Ympäristöministeriön lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Ympäristöministeriö kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta lausua komission ehdotuksesta muuttaa asetusta (EU) 2019/631 ajoneuvovalmistajille asetettavien CO_2 raja-arvojen kiristämisestä vastaamaan unionin nostettua ilmastokunnianhimoa.

Tieliikenne aiheuttaa lähes 20 % koko EU:n kasvihuonepäästöistä. Suomessa liikennesektori vastaa 21 % kokonaispäästöistä ja 37 % taakanjakosektorin päästöistä. Liikenne onkin energiateollisuuden jälkeen toiseksi suurin, ja taakanjakosektorilla suurin päästölähde Suomessa.

Suomessa kaikista liikenteen päästöistä 95 % syntyy tieliikenteestä ja 53 % tieliikenteenpäästöistä syntyy henkilöliikenteessä. Tämän vuoksi tieliikenteessä ja erityisesti henkilöautoliikenteessä toteutettavat päästövähennykset ovat keskeisessä roolissa kansallisten tavoitteiden ja EU:n velvoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi ympäristöministeriö muistuttaa, että Suomessa liikennekäytössä olevien henkilöautojen keski-ikä on edelleen jatkanut nousuaan ja ajoneuvokannan keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli12,1 vuotta. Kiristyvät raja-arvot ohjaavatkin valmistajia kehittämään ja tuomaan markkinoille nolla- ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja, jotka edesauttavat myös sitä, että ajoneuvoja on saatavilla kuluttajille.

Ympäristöministeriö katsoo, että komission ehdotus henkilöajoneuvojen valmistajille asetettavien raja-arvojen kiristämisestä on tervetullut ja komission ehdotuksessa esitetyt raja-arvot ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Ympäristöministeriö muistuttaa, että kiristyvien raja-arvojen tulee olla riittäviä suhteessa jäsenmaiden taakanjakosektorin 2030 tavoitteisiin nähden. Ympäristöministeriö muistuttaa, että ilmastotavoitteiltaan kunnianhimoiset raja-arvot ovat välttämättömiä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi niin kansallisesti kuin EU tasolla. Tämän vuoksi ympäristöministeriö korostaa, että jatkovalmistelussa voidaan tukea myös ehdotuksia, joiden ilmastokunnianhimo on korkeampi komission ehdotuksesta. Erityisesti ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että jatkovalmistelussa tuetaan ja edistetään lineaarista polkua

tulevien raja-arvojen välillä. Ympäristöministeriö myös tukee sitä, että komissio voi esittää asetuksen muuttamista vuonna 2028.

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että ehdotuksen ilmastokunnianhimon tasoon vaikuttaa asetusehdotuksessa olevat valmistajille asetettavat joustokeinot kuten mukautumismekanismi ja pienille ajoneuvovalmistajille asetettavat poikkeukset. Ympäristöministeriö kuitenkin korostaa, että jatkovalmistelussa tulee varmistaa se, että ehdotuksen ilmastokunnianhimo kokonaisuudessaan säilyy. Tämä koskee myös mahdollista vaikuttamista kaasukäyttöisten ajoneuvojen valmistukseen.

Ympäristöministeriö tunnistaa biokaasun ympäristöystävällisyyden, mutta muistuttaa, että ajoneuvoista ei voida erottaa sitä tankataanko siihen ilmastoystävällistä biokaasua vai maakaasua. Lisäksi ympäristöministeriö huomauttaa, että maakaasun osuus on EU:ssa käytettävästä liikennekaasusta erittäin korkea. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa ilmastonäkökulmasta katsottuna päästöt eivät tosiasiallisesti vähentyisi. Siksi ympäristöministeriö katsoo, että ilmastokunnianhimon näkökulmasta on tärkeää varmistaa se, että jatkoneuvotteluissa ilmastovelvoitteiden saavuttamisen edellytyksiä ei vaaranneta.